

מצליחים ללמד מהבית

כתבה | נמרה חמרה, מדריכה ומנתחת התנהגות במרכז פסג"ה בת ים
עיצוב | חגית קליין, מדריכה לעיצוב סביבות למידה במרכז פסג"ה בת ים

בשיחות עם צוותי הוראה עלה קושי בהתמודדות עם התנהגויות של תלמידים במהלך השיעור בלמידה מרחוק.

בטבלה שלפניכם הצעות לפעולות שיצמצמו התנהגויות לא נאותות. הפעולות מתייחסות לכל התהליך ההוראה, מרגע החשיבה על למידה מרחוק ועד סוף יום הלמידה.

ביצוע הפעולות יאפשר שיעור שיתנהל באווירה נעימה וגם אם תהיינה בעיות התנהגות בודדות, הן לא יאפילו על כל המפגש.

אם ריבוי הפעולות מעמיס עליכם, ניתן להתחיל בבחירת מס' פעולות מתוך המכלול ובהמשך להוסיף את האחרות בהדרגה.

חשוב! פעולה שבחרתם ליישם יש להתמיד בה לאורך כל תהליך הלמידה.

מוזמנים להשתמש בפעולות המוצעות גם בחזרה לשגרה.

הקדמה

ממחשבה למעשה

המחשב יוצב במקום שקט בבית.
רחוק מהטלוויזיה/ רחוק ממקום משחק
של האחים...

אם המחשב נייד: להציב אותו על שולחן
שיכול להכיל את הצידוד הלימודי.

מחשב נייד/ שולחן קטן:
להציע אפשרויות כגון הנחת הצידוד על
כיסא ליד המחשב.

- הודעת וואטסאפ להורים –
"מילה טובה"

הסבר איך עושים זאת:
נכנסים לחנות האפליקציות
בפלאפון ומורידים את "כלולה"

סרטון הסבר ליצירת "מילה טובה"

- בחירה בין משימות / בחירת משחק
לכיתה / בחירת סרטון לחלק
האחרון של היום / בחירת המשימה
לכל הכיתה.

הזמנה לחשיבה

היכן להציב את המחשב? מקום לצידוד
הלמידה? (מחברת/ ספר/ כלי כתיבה)
כמה אנשים חולקים מחשב אחד בבית?
מה קורה אם אין מחשב בבית?

האם השיחה הזו צריכה להתנהל
בנוכחות ההורים?

מהם המחזקים שאנו יכולים
לתת לתלמיד?

פעולות ליישום

בירור בשיחה אישית מהי סביבת
הלמידה ("סטינג") של כל תלמיד בביתו.

ביצוע סקר מחזקים:
לשאול את הילד במה הוא היה רוצה
לזכות לאחר שיתנהל בהתאם לכללי
השיעור?
(תופתעו... הם יצירתיים ונותנים תשובות
מעשיות. חשוב מאוד בכיתות קטנות).

הכנה ללמידה מרחוק

חשוב מאוד להקדיש זמן
לסעיף זה בכל
שלבי ההוראה.
פעולות אלה תהוונה
בסיס לאווירה
נעימה בשיעורים
ולקשר משמעותי
עם התלמידים.

ממחשבה למעשה

"לשיעור בזמן נכנסת – הרווחת"
"אצבע מרימים -רשות דיבור מקבלים"

דוגמא לטבלת הצלחות

"יונתן אתה בקשר עין עם המסך מתחילת השיעור. גאה בך.
מסמנת לך וי בטבלה".
המורה יכולה להשתמש במחשב נוסף/
פלאפון, להיכנס לתוכנה חינוכית
[classdojo](#) ולהשתמש בו לסימון
התנהגויות נאותות של תלמידים ומידי
פעם להראות את המסך לתלמידים.

הזמנה לחשיבה

מהם כללי ההתנהגות הנדרשים בשיעור:
כניסה בזמן לשיעור? קימה מהכיסא
באמצע השיעור? האם יש אפשרות כזו
ואם כן, איך היא תתבצע? (הרמת
אצבע? סימן מוסכם: שתי אצבעות?)

עזיבת עמדת הלמידה: איך מבקשים
לצאת באמצע שיעור? הצבעה ובקשת
רשות מהמורה...

הסימון ייעשה במהלך השיעור תוך
חיזוק מילולי לתלמיד?

בסוף כל שיעור? סוף כל יום? לאחר
שלושה ימי למידה ו/או בסוף השבוע?

פעולות ליישום

בניית חוזה כיתתי:
ניסוח הכללים בצורה חיובית ברורה
וקצרה.

בניית טבלת הצלחות וסימון ביצוע
התנהגויות שהוחלט עליהן בחוזה
הכיתתי.

המשך

ממחשבה למעשה

מודל לשיעור מגוון

דוגמה למשימה שלא מול המסך: שיעור מתמטיקה: לשלוח את הילדים לבנות מגדל מכלי המיטה שלהם ולמדוד את גובה המגדל/ רוחב שלו...

הזמנה לחשיבה

כמה זמן השיעור? כמה זמן כל חלק? האם כל השיעור צריך להתנהל מול המסך?

לשים לב במהלך השיעורים השונים היכן הילדים פעילים יותר / מה הם אוהבים / ולהשתמש בידע זה לשיעורים אחרים.

שבוע לפני? יום לפני? עד כמה המערכת צריכה להיות מפורטת? (שעות/ נושאים/ ספרי הלימוד...)

פעולות ליישום

בניית שיעור מגוון: שיעור המפעיל את רוב התלמידים שמשותפים. שיעור שבנוי ללא זמני המתנה (המורה יודעת להפעיל את המערכת/ הפעילויות מוכנות לידה להפעלה...). המתנה של תלמידים יכולה לגרום בעיות התנהגות ועזיבת השיעור. לא לפחד לתת לילדים משימה ולשלוח אותם לביצוע ברחבי הבית ולחזרה למסך בזמן שנקבע.

שליחת תכנית הלמידה לתלמידים.

המשך

ממחשבה למעשה

"מזכירה לכם לדבר בהצבעה... כל התנהגות נאותה תזכה בסימן בטבלה ובסוף היום..."

אין להגיד: "מי שיתפרץ לא ..."

"ביצוע הכללים יזכה את התלמיד ב..." התלמיד שעד סוף היום יכנס בזמן לכל השיעורים יזכה ב..."

אין להשתמש ב: "אם לא תכנסו בזמן לא..."

"כל הכבוד ליונתן, נכנסת בזמן למפגש"

כללים לחיזוק מילולי יעיל

50 דוגמאות למחזקים מילוליים מגוונים

הזמנה לחשיבה

איך מסבירים את סדר היום בצורה נעימה /קצרה מגוונת? (תמונה של סדר היום בתחילת המפגש עד שמתחילים?)

האם לקיים עם המאחרים שיחה בסוף השיעור? לשתף את ההורים?

פעולות ליישום

הסבר על סדר היום וההתנהגויות הנדרשות - בקצרה.

תזכורת לגבי המחזקים שיינתנו - בקצרה חשוב בתחילת הלמידה מרחוק להזכיר במשך כמה ימים את ההתנהגויות הנדרשות ואח"כ להזכיר לסירוגין, בהתאם להפנמה של התלמידים.

יש להתחיל את השיעור בזמן שנקבע. אין לחכות למאחרים.

בזמן שהמאחרים נכנסים לשיעור, המורה מחזקת את התלמידים שנכנסו בזמן למפגש ומסמנת אותם בטבלת ההצלחות. יש להתעלם מהמאחרים, ולא לחזור על מה שנאמר/ נעשה. אם הם שואלים מה עשינו עד כה, לענות בקצרה: "תישאר איתי בסוף השיעור ואספר לך."

ממליצה בחום למאחרים כרוניים: להתחיל את השיעור במשחק שהם אוהבים ולא לחזור עליו כשהם נכנסים לשיעור.

פתיחת יום למידה

ממחשבה למעשה

"יורם, איזה יופי שזכרת להצביע"

"עליזה, אני רואה שאת בקשר עין עם המסך!"

"רפי, יושב ישיבה נאותה על הכיסא, אתה אלוף!"

יוסי עושה קולות . להתעלם מהקולות ולחזק את יוכבד שיושבת בשקט.

ברגע שיוסי מפסיק להשמיע קולות - לחזק את הישיבה השקטה שלו, בלי להתייחס להפרעה:

"יוסי, אתה אלוף, יושב בשקט ומתבונן במסך".

אם אין ברירה אפשר להשתיק את המיקרופון של יוסי.
מציעה להזהיר לפני כן.

הזמנה לחשיבה

מתי לעבור לחיזוק לסירוגין? איך זוכרים במהלך היום לחזק את כל התלמידים?

האם לעדכן את התלמיד שמקבל סימן בטבלה?

כמה להתעלם? מה אם זה מפריע לשאר התלמידים?

לפי איזה תלמיד בוחרים את הקצב? מתי התלמידים שלא עמדו בקצב משלימים את עבודתם? במהלך השיעור? בסופו?

פעולות ליישום

במהלך כל השיעור יש לחזק תלמידים המתנהגים לפי כללי השיעור. בתחילה, על כל התנהגות נאותה שמבוצעת ובהמשך לעשות זאת לסירוגין.
יש להקפיד לחזק את כל התלמידים.

כל חיזוק מילולי מזכה בסימון בטבלת ההצלחות.

התעלמות מהתנהגויות לא נאותות של תלמידים וחיזוק התנהגויות חיוביות – הפוכות של תלמידים אחרים.

על השיעור להתנהל בקצב למידה גבוה - רציף. צמצום זמני המתנה יפחית בעיות התנהגות ועזיבת השיעור.
אם תלמיד לא עומד בקצב – לא נורא

מהלך השיעור

ממחשבה למעשה

"רועי, הצלחת לשבת על הכיסא לאורך כל המפגש, גאה בך!"

יונתן, הצבעת בשיעור 3 פעמים, אתה מצטיין!"

רחלי, נכנסת בזמן לשיעור!"
(חשוב במיוחד אם רחלי נכנסה באיחור לשיעורים הקודמים).

הזמנה לחשיבה

האם בסוף השיעור לחזק כל אחד מהתלמידים על התנהגותו בשיעור באופן אישי?

או לחזק חלק ולדאוג לחזק אחרים בסיום שיעור אחר?
(זמן המתנה של תלמידים יכול להביא להפרעות...)

להקריין את טבלת ההצלחות על המסך וכל אחד יראה מה מסומן אצלו?

פעולות ליישום

יש לחזק תלמידים שהתנהגו לפי הכללים לאורך כל השיעור / סיכום המסומן בטבלת ההצלחות.

סיום השיעור

בשיעור האחרון ביום הלמידה יש לציין בפני התלמידים את סך ההצלחות שלהם באותו היום וחיזוק כל אחד מהם לפי מה שהוחלט בחוזה הכיתתי.